

Nr 367.

Av herrar **Håstad** och **Hjalmarson**, *angående åtgärder för främjandet av det frivilliga enskilda sparandet.*

Av konjunkturinstitutets rapport »Konjunkturläget», som fogats som Bihang 2 till Bil. 1: Inkomsterna till årets statsverksproposition, framgår, att utvecklingen av sparandet i vårt land tagit en ogynnsam vändning. Det heter härom i rapporten:

»Det 'synliga sparandet' räknat som ökningen i behållningen på sparräkningar hos bankerna plus ökningen i livbolagens premiereserver visar följande utveckling (miljoner kronor):

	1945	1946	Nov. 1947
Synligt sparande	1 046	959	845

Mellan 1945 och 1947 torde de totala löneinkomsterna ha ökat med 30—35 procent, medan dessa former av synligt sparande tenderat nedåt.»

Även om icke alltför vittgående slutsatser kunna dragas av detta material, är det dock tydligt, att en så stark stegring av löneinkomsterna dock borde ha föranlett åtminstone en stegringstendens i de förebragta siffrorna angående sparandet. Då så icke blivit förhållandet, utan tendensen klart pekar nedåt, är detta ägnat att inge betänkligheter. I vilken mån denna utveckling hänger samman med de inflationistiska utvecklingstendenserna i allmänhet är svårt att säga. Klart är emellertid, att allvarliga ansträngningar böra göras för att bryta den nedåtgående tendensen i sparandet och att söka återvinna en normalt stigande tendens igen.

Den samhällsekonomiska betydelsen av ett omfattande sparande torde klart inses av alla politiska meningsriktningar. Sålunda har finansministern vid upprepade tillfällen understrukt vikten härav och särskilt framhållit önskvärdheten av bredast möjliga bas för sparandet, att detta borde finna en naturlig förankring i alla samhällsklasser. Om man vill bevara ett framåtskridande samhälle på det ekonomiska området, är förutsättningen härför ett omfattande sparande. Härom torde inga delade meningar råda.

I nuvarande ekonomiska läge, när investeringarna, såsom anföres i finansplanen, överstiga sparandet, borde den naturliga utvägen att återställa jämvikten vara att öka detsamma. I enlighet med vår allmänna principiella uppfattning, att frivillighet alltid är att föredraga framför tvång, vilja vi särskilt understryka, att en ökning av sparandet bör åstadkommas på frivillighetens väg. Den viktigaste förutsättningen härför är att männi-

skornas förtroende för penningvärdet *bevaras* och stärkes och att tilltron till det ekonomiska livets stabilitet återställes. Det frivilliga sparandet är i detta hänseende såväl ett medel härför som en följd därav. Alla skäl tala därför för att effektiva åtgärder snarast möjligt vidtagas från statsmakternas sida för att uppmuntra det frivilliga sparandet.

Enligt vad vi ha oss bekant föreligger ett nyligen utarbetat förslag från 1944 års allmänna skattekommitté, som syftar till att främja sparandet. Vi vilja icke uttala någon mening om detta förslags utformning på nuvarande stadium. Det bygger på en skatteteknisk idé att medgiva skattefrihet för ett på viss tid bundet sparande i bank. Det förtjänar kanske framhållas, att skattefrihet med nu gällande bestämmelser medgives för premieinbetalningar på livförsäkringar, ehuru endast till ett så lågt belopp som 200 kronor. En väsentlig höjning av detta belopp synes även kunna ifrågakomma som en lämplig åtgärd, exempelvis så mycket som motsvarar en livförsäkring på 20 000 kronor vid ett normalt antal årliga inbetalningar.

Även andra sätt att uppmuntra sparandet än genom anlitande av rent skattetekniska metoder kunna givetvis tänkas.

Alla skäl tala emellertid för att, vilken metod man än beslutar sig för att välja, skyndsamma åtgärder äro starkt påkallade.

På grund av vad vi ovan anfört få vi hemställa,

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla,
att Kungl. Maj:t måtte framlägga förslag till årets riksdag
om åtgärder för att främja det frivilliga enskilda sparandet.

Stockholm den 24 januari 1948.

Elis Håstad.

Jarl Hjalmarson.